با آغاز فصل سرما، گیاهان به مراقبت‌های ویژه‌ای نیاز دارند و باید با شیوه‌های خاصی از آنها نگهداری کنیم

سرما در کمین گل‌ها

با انجام اقدامات مراقبتی می‌توان گل‌ها و گیاهان را سالم به فصل بهار رساند

زینب خزایی
جامعه

فصل عوض می‌شود و بسیاری از جزییات زندگی روزمره و بیشتر از همه لباس و خوراک‌مان تغییر می‌کند. بعد هم کم‌کم پای وسایل گرمایشی به میان می‌آید و همه چیز به سمت محافظت بدن در برابر نفوذ سرما پیش می‌رود. گل و گیاهان هم مثل ما با تغییر فصل به مراقبت‌های خاص خود نیاز دارند و این مساله بخصوص برای گیاهان باغچه‌ای صدق می‌کند. در این شرایط ما باید نکات خاصی را درباره محافظت از گیاهان بدانیم تا بتوانیم زمستان بهتری را برای گل‌های باغچه یا گلدان‌هایمان رقم بزنیم. مثلا باید بدانیم چطور بذر گیاهان یک‌ساله‌ای را که عمرشان تمام می‌شود، برای سال بعد خشک کنیم و دوباره آنها را در باغچه بکاریم یا به طور مثال باید مهارت‌های خوب خشک کردن گل‌های باغچه و استفاده از آنها در گلدان یا تابلو و مراقبت و نگهداری از گل‌های چندساله برای عبور از فصول سرد را بلد باشیم. در این گزارش می‌خواهیم در قالب چند پرسش و پاسخ گیاهی مسائلی از این نوع را بررسی کنیم تا در نهایت بتوانیم به بهترین شکل امنیت خاطر گل و گیاهان‌مان را در روزهای سرد سال فراهم کنیم.

تفاوت گیاهان یک‌ساله، دوساله و چندساله

گل‌های یک‌ساله گل‌هایی هستند که در یک فصل رشد می‌کنند، گل می‌دهند و بعد عمرشان تمام می‌شود. گل‌های همیشه‌بهار، جعفری، اطلسی و آهار از جمله گیاهان یک‌ساله هستند. این دسته از گیاهان معمولا در همان عمر کوتاه‌شان، گل‌دهی بسیار خوبی دارند، اما گل‌های دوساله، گیاهانی هستند که در سال اول فقط برگ می‌دهند و در سال دوم گل.

این گیاهان بعد از این‌که گل و بذر دادند، می‌میرند و از جمله آنها می‌توان به گل انگشتانه و گل استکانی اشاره کرد. گل‌های چندساله هم گل‌هایی هستند که مطابق اسم‌شان برای چند سال عمر می‌کنند؛ البته بعضی از این گل‌ها فقط چند هفته در طول فصلِ رشد گل می‌دهند و در مناطق سردسیری ممکن است گیاهان چندساله به گل‌های یکساله تبدیل شوند.

پس باید در این مناطق از چنین گیاهانی فقط در گلخانه یا داخل منزل نگهداری کرد. گل‌هایی مثل حسن‌یوسف یا شمعدانی از این نوع هستند. گروه دیگری از چندساله‌ها عمر کوتاهتری دارند و فقط برای چند سال رشد خوب رشد می‌کنند و بعد می‌میرند.

گل‌هایی مثل تاج‌الملوک و کوکب کوهی از جمله این گیاهان هستند. باغبان‌ها معمولا ترجیح می‌دهند این نوع از گل‌ها را به صورت یک یا دوساله بکارند و بعد بذرشان را بگیرند و دوباره آنها را کشت کنند. بذر این گیاهان به طور طبیعی بعد از گلدهی روی زمین می‌ریزد و دوباره جوانه می‌زند.

حفظ بذرها

برای حفظ بذرها تا سال آینده، باید آنها را بعد از این که کاملا خشک شدند در ظروف دربسته و در جای خشک و خنک نگهداری کرد؛ البته ظرف‌های شیشه‌ای و فلزی برای این کار مناسب‌ترند. اگر بذرها خوب خشک نشوند در صورت انبار شدن کپک زده و خراب می‌شوند. یادتان باشد برای این که نام بذرها را فراموش نکنید، حتما روی ظروف برچسب بزنید.

نکته: به توانایی بذر برای جوانه‌زنی و تولید گیاه جدید «قوه نامیه» گفته می‌شود. بذرها اگر در جای خشک و خنک نگه‌داری شوند قوه نامیه خود را بیشتر حفظ می‌کنند.

اگر چنین جایی ندارید، بهتر است از یخچال استفاده کنید. گاهی دلیل جوانه‌نزدن بذرها از دست‌رفتن قوه نامیه است، چون محل انبارشان مرطوب، گرم و در معرض آفتاب بوده.

خشک کردن گل‌ها

بعد از پایان فصل رشد گل‌های باغچه‌ای می‌توان بعضی از آنها را خشک کرد. گرچه گل‌های خشک‌شده طبیعتا به طراوت گل اصلی نیستند، ولی می‌توان آنها را طوری خشک کرد که بیشتر حالت طبیعی‌شان را حفظ کنند. از طرفی بعضی گیاهان به طور ذاتی برای خشک‌کردن بهتر از بقیه هستند. یکی از راه‌های خشک‌کردن گل‌ها این است که قبل از بازشدن کامل، چیده شوند.

بعد از این مرحله نیز باید دور آنها به صورت دسته‌ای نخ ببندید و آنها را از یک بند رخت یا چیزی شبیه آن در جایی تاریک، گرم و خشک آویزان کرد. تابش نور به گل‌هایی که در حال خشک‌شدن هستند، باعث رنگ‌پریدگی آنها می‌شود. بعضی‌ها از ریختن پودر لباسشویی روی گلبرگ‌ها نیز برای خشک‌کردن گل‌ها استفاده می‌کنند.

همچنین برای خشک‌کردن گل‌هایی مثل رز یا صدتومانی که گلبرگ‌هایی پُر دارند، می‌توان لابه‌لای گلبرگ‌ها سیلیکاژل ریخت. سیلیکاژل‌ها از قدرت بسیار بالایی برای جذب رطوبت برخوردارند.

گل‌های یک‌ساله مقاوم

خیلی از ما گمان می‌کنیم همه گل‌های یک‌ساله در مقابل سرما از بین می‌روند که البته این گمان چندان غلطی هم نیست، اما در این میان استثنائاتی نیز وجود دارد که باید به آن توجه داشت. به طور مثال، گل‌های بنفشه سه‌رنگ، بنفشه معمولی و کلم زینتی با وجود این که گل‌هایی یک‌ساله محسوب می‌شوند، اما نسبت به سرما مقاومند و حتی می‌توانند یخبندان را تا حد زیادی تحمل کنند. از دیگر گل‌های مقاوم هم می‌توان از آلیسوم، فلوکس، لادن، میخک و میمون نام برد. این گیاهان در آب‌وهوای خنک پاییزی و بهاری بهترین رشد را دارند، اما به محض گرم‌شدن هوا گلدهی‌شان متوقف می‌شود.

روش کاشتن گیاهان چندساله

به نظر می‌رسد روش تقسیم بوته، روش ایمن‌تری برای تکثیر این گیاهان باشد از این جهت که رشد و گلدهی گیاه با استفاده از این روش، تقریبا تضمین‌شده است؛ چراکه روش کاشت بذر، گل‌دهی سال اول گیاه را تضمین نمی‌کند و چه‌بسا در سال‌های بعدی هم تعداد گل‌های کمتری روییده شود و گل‌های روییده‌شده نیز ضعیف‌تر باشند. توجه داشته باشید که ما پیشتر در همین صفحه انواع روش‌های کاشت گیاهان را بررسی کرده‌ایم.

چرا گل‌های چندساله بی‌رنگ می‌شوند؟

همیشه گفته‌اند که پیشگیری بهتر از درمان است. پس شما هم برای این که گل‌های چندساله‌تان در روزهای آخر تابستان به چنین وضعیتی دچار نشوند، باید در فصل بهار از آنها جوانه‌گیری کنید تا در آخرین روزهای گرم سال وادار به گلدهی شوند.

بهترین زمان تکثیر گیاهان

به طور معمول بهترین زمان برای انجام این کار فصل بهار است؛ البته گل‌های چندساله‌ای مثل زنبق را که در اوایل بهار گل می‌دهند در فصل پاییز تقسیم می‌کنند، اما قاعده کلی این است که اگر دیدید چنین گیاهانی رشدشان کم‌شده و گل‌های کوچکی می‌دهند، باید تقسیم بوته آنها را آغاز کنید.

این کار باعث می‌شود قدرت و سلامت گیاه اصلی حفظ شده و بوته جدید سالم و شاداب‌تر باشد. متوقف می‌شود.

گل بنفشه را پاییز بکاریم یا بهار؟

کاشت بنفشه در پاییز باعث می‌شود که ریشه آن در خاکی که هنوز دمای نسبتا بالایی دارد، مستقر شود. در نتیجه بنفشه‌هایی که در پاییز کاشته می‌شوند، نسبت به بنفشه‌های بهاری زودتر رشد می‌کنند و گل می‌دهند و در فصل پاییز نیز می‌توان از دیدن گل‌های زیبا لذت برد. اگر در پاییز بنفشه کاشتید، اجازه ندهید گل‌ها به بذر بروند و تا قبل از شروع سرمای شدید، تغذیه مناسب آن فراموش نشود. بعد از شروع روزهای بسیار سرد هم این گل‌ها را با نایلون بپوشانید تا یخ نزنند.

آیا پیازی هست که پاییز گل بدهد؟

گل‌های پیازی، گیاهانی هستند که نه از طریق بذر، بلکه به وسیله اندام‌های زیرزمینی مثل پیاز یا غده کشت و تکثیر می‌شوند. معمولا این گیاهان را به سه گروه بهارگل، تابستان‌گل و پاییزگل دسته‌بندی می‌کنند. این تقسیم‌بندی بر اساس زمان گلدهی صورت گرفته است. پیازی‌های بهارگل مثل لاله و نرگس پیش از گل‌دهی نیاز دارند که یک دوره سرما را از سر بگذرانند و به همین خاطر در فصل پاییز کاشته می‌شوند. پیازی‌های تابستان‌گل و تعدادی از پاییزگل‌ها در اثر سرما آسیب می‌بینند و باید در فصل بهار کاشته شوند؛ البته در این میان گل سوسن با توجه به این که مقاومت مناسبی نسبت به سرما دارد، استثناست. گل‌های لاله واژگون، نرگس، سنبل، سوسن، پیاز زینتی و برفی از جمله گیاهان پیازی بهارگل و تابستان‌گل هستند که در فصل پاییز کاشته می‌شوند. در این میان البته بعضی گل‌های پیازی که در فصل پاییز گل می‌دهند، فرآیند رشد متفاوتی دارند. به این نحو که این گیاهان ابتدا در فصل بهار برگ می‌دهند و بعد در تابستان به حالت خواب می‌روند و در نهایت در فصل پاییز گل‌هایشان می‌روید؛ گل‌هایی مثل زعفران، زعفران زینتی، کوکب، گلایل و بگونیا از این نوع هستند.

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#چراغ-راهنمایی

اکرامی از تهران:

بعضی از لامپ‌های ثانیه‌شمار چراغ راهنمایی و رانندگی چهارراه قصر خراب‌شده و تشخیص زمان برای رانندگان سخت است.

#رادیو-بندر-جاسک

زارعی از بندرجاسک:

مردم بندرجاسک استان هرمزگان از دریافت همه شبکه‌های رادیویی در باندهای FM و AM توسط رادیو، تلفن همراه، خودرو و رادیوهای خانگی محروم هستند آن هم در صورتی که در همین شهر چند کانال رادیویی عربی، پاکستانی و هندی با بهترین کیفیت توسط رادیوهای خیلی ضعیف دریافت می‌شود. از شش سال پیش از طریق تلفن، ایمیل، پیامک، حضوری و... پیگیری‌های متعددی کردیم ولی جوابی نگرفتیم.

#نظارت-شرکت

نقدی از مشهد:

بسیاری از شرکت‌های خدماتی و حفاظتی که زیرنظر پلیس پیشگیری فعالیت می‌کنند با نیروی انسانی خود قرارداد سفید امضا می‌کنند و حتی برای ایشان بیمه نیز رد نمی‌شود. چرا به فعالیت این شرکت‌ها رسیدگی نمی‌شود؟

#ماسک-خیابان

محمدی از تهران:

با وجود شدت دوباره کرونا در کشور و لزوم جدی‌تر گرفتن مسائل بهداشتی اما برخی از مردم ماسک‌های استفاده شده خود را در معابر رها می‌کنند و هیچ برخوردی با آنها صورت نمی‌گیرد.

جوابیه

در پی درج پیامی دوشنبه ۱۳۹۹/۰۶/۳۱ با عنوان «مترو-تهران» مشاور مدیرعامل و مدیر ارتباطات و امور بین‌الملل متروی شهر تهران و حومه با ارسال نمابری اعلام کرد: به اطلاع می‌رساند ۹۸ درصد از مسافران محترم مترو به پروتکل‌های بهداشتی و اهمیت استفاده از ماسک در فضای مترو واقف بوده و تعداد اندکی از مسافران چندان توجهی به این موضوع نداشته که در بدو ورود به ایستگاه تذکر لازم به آنان داده می‌شود. لازم به توضیح است که استفاده از ماسک هنگام ورود به شبکه مترو الزامی است و از زمان ابلاغ این موضوع توسط ستاد مبارزه با کرونا، شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه از شهروندان و مسافران درخواست کرده برای حفظ سلامت خود و دیگران ضمن رعایت فاصله اجتماعی حتما از ماسک استفاده کرده و با مدیریت سفر از ترددهای غیرضروری در ساعات شلوغ خودداری کنند.

رهایم مکن

پاییز است. کشاورزان در تکاپوی کشت و کار تازه‌اند. همه دنبال بذر بهتر می‌گردند و کود مقوی‌تر. آنها که ابزارهای کشاورزی دارند به دنبال تأمین سوختش هستند یا تنظیم و تعمیر آن برای کاشت. بخش زیادی از مزرعه‌دارها زمین‌هایشان را شخم‌زده و آماده کرده‌اند. خیلی از آنها هم اگر زمین‌هایشان به آبیاری یا علف‌کشی پیش از کاشت نیاز داشته این کار را زودتر انجام داده‌اند. همه این فعالیت‌ها شاید یک‌سوم کارهای لازم برای به ثمر نشستن محصول نباشد، زیرا کشاورزان بعد از این که محصولات خود را کاشتند باید خوب از آن مراقبت کنند تا دچار آفت و بیماری نشود و تشنه نماند. در آن دوره نیز اگر زمین به وجین علف هرز نیاز داشته باشد، کشاورزان باید این کار را انجام دهند. آنها برای تقویت زمین خود باید به آن کود بدهند. بعد هم باید زمان مناسب و اندازه استاندارد مواد شیمیایی از جمله کود و سم را رعایت کنند تا هم محصول سالمی را به بار بنشانند و هم به محیط‌زیست آسیب نزنند. بعد هم که زمان برداشت فرابرسد، کشاورزان باید حواسشان باشد محصول خود را زمانی بچینند که به اندازه کافی رسیده باشد؛ یعنی نه خیلی خشک باشد و نه خیلی تر.

کشاورزان البته در طول دوره کشت و کار باید خیلی کارهای ریز و جزئی دیگر را هم انجام بدهند که جایی برای نوشتن همه آنها در این ستون کوتاه نیست. غرض این که وقتی کشاورز برای تولید محصولات یک‌ساله‌ای مثل گندم و جو این همه توجه و مواظبت می‌کند و لحظه‌ای از حال‌شان غافل نیست، چطور ممکن است خدایی که عمری است خدایی ما را می‌کند، ما را به دست فراموشی بسپارد و دست از حمایت‌مان بردارد؟ مگر خودش وعده نداده است که «پروردگارت هرگز تو را به حال خودت رها نکرده و دشمن نداشته است.»*

*سوره ضحی، آیه ۳.

درختی که راه می‌رود

در جنگل‌های استوایی آمریکای مرکزی و جنوبی درخت نخل عجیبی رشد می‌کند که معروف است به این که روی پای خودش راه می‌رود! داستان شهرت این درخت نیز که «نخل استیلت» نام دارد، از این قرار است که وقتی با کمبود مواد غذایی مواجه شود یا به خاطر سایه‌اندازی درختان دیگر نور کمی دریافت می‌کند با تکیه‌دادن و سوارشدن روی ریشه‌هایش به‌راحتی جایش را عوض می‌کند و این جابه‌جایی گاهی ماهانه به حدود ۲۰ سانتی‌متر هم می‌رسد. این مقدار برای درختان که اصولا جانداران ساکنی هستند یک دوی ماراتن محسوب می‌شود.